

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan: Deelnemers Deskundigenoverleg Productwetgeving Niet-Levensmiddelen
(Speeltoestellen)

Datum: 16 november 2015

Betreft: Verslag vergadering ROW/DPNL van 7 oktober 2015

VERSLAG

Verslag van het **Deskundigenoverleg Productwetgeving Niet-Levensmiddelen** (speeltoestellen) van het **Regulier Overleg Warenwet op woensdag 7 oktober 2015** in de Muzenzaal van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Parnassusplein 5 te Den Haag.

Aanvang: 14:00 uur

GENODIGDEN/AANWEZIGEN

voorzitter hr G.G.M. van Wesemael
secretariaat mw M. Kunst

Dhr R. Aartsen (Gemeente Rotterdam)
Dhr K. Bakker (TÜV Nederland)*
Dhr F. Bersch (Efteling)*
Mw A. de Beukelaer (TÜV SÜD Benelux)*
Dhr B. Bimmerman (De Twee Heren)
Dhr F. Boersma (Scouting.nl)*
Mw F. Hajer (Ruimte voor de Jeugd)*
Dhr J. Boonstra (Liftinstituut)
Dhr. J. Bos (Keurmerkinstituut)*
Dhr M. Cotterink (Veiligheid.nl)*
Dhr C. van den Einden (Liftinstituut)
Dhr R. van Hirtum (Vincotte)
Dhr F. van Hout (TÜV Nederland)
Dhr K. Hulten (Vincotte)
Dhr J. Kersten (Bureau Niche)
Dhr H. Kloosterman (Branchevereniging Spelen/ Stichting Veilig Spelen)
Mw A. Koning (Stichting veilig spelen)
Mw J. Koopman (Natuurmonumenten)
Dhr P. Leeftang (min VWS/VGP)
Dhr W. Lips (min VWS/VGP)
Mw S. Lobst (Stichting Springzaad)
Mw P. van der Loo (NUSO)*
Dhr T. Merckx (Walibi)*
Dhr W. van Nimwegen (NVA)
Dhr F. Poels (Efteling)
Dhr M. Priem (Blokker)*

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
M. Kunst
m.kunst@minvws.nl
T 070 340 7969

www.row-minvws.nl

Ons kenmerk
VGP / 872169
Bijlagen
-

Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.

Dhr W. Rahman (Speelplan)
Dhr L. Rijnders (Branchevereniging Spelen)
Dhr J. van der Schaaf (Landal)*
Mw O. de Smidt (min VWS/VGP)
Dhr G.J. Smit (Abos)*
Dhr R. van Tilborg (Vincotte)*
Dhr T. den Uijl (Jantje Beton)
Dhr W. Verbaartschot (TUV Nederland)
Dhr F. Verkoijen (Recron)
Dhr G. Verweij (Recron)
Dhr D. Vinken (Branchevereniging Spelen)*
Dhr J. de Vries (De Twee Heren)
Mw E. v.d. Wiel (Staatsbosbeheer)

* = afwezig

1. Kennismaking en vaststelling agenda

De voorzitter opent de vergadering en er volgt een voorstelronde.

2. Mededelingen

Er zijn geen mededelingen.

3. Uitleg Nadere regels attractie- en speeltoestellen behorende bij het WAS

De Smidt geeft presentatie over de uitwerking van de Nadere regels voor speeltoestellen. De presentatie wordt na het overleg rondgestuurd aan de ROW-deelnemers. Het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen is in 2011 geëvalueerd. Hieruit kwam naar voren dat het logboek vervangen kan worden door een vormvrij dossier. Dit wil zeggen dat de beheerder zelf mag bepalen HOE hij of zij aantoonbaar dat het toestel veilig is voor de gebruiker. Indien gewenst mag de beheerder gebruik maken van het logboek, maar dit is niet verplicht. Uit de evaluatie was ook naar voren gekomen dat de AKI en NVWA twijfelden over de onbeperkte geldigheidsduur van bepaalde certificaten, bijvoorbeeld van waterglijbanen met hoge stroomsnelheid.

De Smidt geeft aan dat er veel reacties zijn gekomen op het tekstvoorstel dat is rondgestuurd. Daaruit kwam naar voren dat het stroomschema te ingewikkeld is. Daarnaast was er commentaar op het opstellen van lijsten voor eenvoudige toestellen en attractiegeïmiteerde speeltoestellen. De eerste lijst zal waarschijnlijk heel lang worden, de tweede heel kort. Ook over de criteria voor deze twee lijsten is veel discussie. Alles bij elkaar genomen is er uiteindelijk voor gekozen om de huidige regels voor keuring van speeltoestellen op dit moment niet aan te passen. Wel worden de huidige ontwikkelingen nauwlettend gevolgd. VWS heeft contact met de gemeente Zwolle over een pilot waar bewoners van de gemeente toestemming hebben gekregen om zelf speeltoestellen te zetten in de openbare ruimte. Hoewel dit in strijd is met het WAS wil de minister van VWS dit soort initiatieven niet verhinderen, maar wel onder de voorwaarde, dat het veilig is. Voor de invoering van het WAS waren er veel onveilige toestellen. Het aantal ongevallen is na invoering van het WAS afgenomen en het huidige veiligheidsniveau wil de overheid graag behouden. Voor speeltoestellen die lijken op attractietoestellen wordt nog naar een goede oplossing gezocht.

4. Discussie en mogelijkheid tot stellen van vragen

Aartsen geeft aan dat de gemeente alleen de verantwoordelijkheid heeft voor speeltoestellen die zijn verankerd. Losse toestellen zijn speelgoed. De Smidt antwoordt dat ook speelgoed dat buiten in de openbare ruimte wordt gezet, onder het WAS valt. Aartsen beaamt dit, maar als speelgoed niet verankerd is, dan is de gemeente niet aansprakelijk. Volgens Leeflang is het belangrijk om te weten wie er verantwoordelijk is. Het is echter niet altijd duidelijk van wie het speelgoed is dat buiten staat.

Aartsen laat weten dat in zijn gemeente het speelgoed wordt verwijderd. Er wordt echter wel nagedacht hoe met deze situaties omgegaan kan worden.

Rahman vraagt hoe de NVWA naar dit soort situaties kijkt. Van Nimwegen antwoordt dat de NVWA in Zwolle heeft opgetreden tegen het buiten neerzetten van speeltoestellen door bewoners.

Koning geeft aan dat ze graag wil meedenken over de aanpak van dit probleem. Het is namelijk iets dat door het hele land gebeurt en het levert ook veel speelplezier. De vraag is hoe dit het beste in te richten. De Smidt antwoordt dat ze de input van het ROW erg zou waarderen. De overheid wil graag de ruimte geven, maar het moet wel zo goed mogelijk worden neergezet. Leeflang vult aan dat moet worden bepaald wie er verantwoordelijk is en vervolgens wie het toezicht gaat houden. Het is moeilijk gebleken om criteria op te stellen om laag risico speelgoed te definiëren. Suggesties zijn zeer welkom.

Volgens Kersten willen bewoners speelplekken en hebben vragen over wat ze wel en niet mogen doen. Een lijst met wat er allemaal mag zonder dat er een groot risico aan zit, zou zeer welkom zijn. Aartsen antwoordt dat het niet alleen gaat over toestelveiligheid, maar ook over de continuïteit en het waarborgen van de veiligheid door onderhoud en beheer. De Smidt geeft aan dat er momenteel over deze punten wordt nagedacht.

Rahman deelt mee dat tijdens een participatiedag verschillende benaderingen zijn besproken. Sommige gemeenten laten alles los, andere sluiten contractjes met bewoners. De Smidt geeft aan dat ze blij is met input vanuit de gemeenten, maar dat het niet haalbaar is ze allemaal apart te benaderen.

De Smidt geeft aan dat er momenteel gekeken wordt naar de verschillende risico's bij speeltoestellen en hoe we hier mee om kunnen gaan. Bijvoorbeeld speeltoestellen met water. Dat geeft risico op verdrinking, maar ook meer kans op uitglijden. Spelen geeft altijd risico's en is nooit 100% veilig. Van de Wiel kent veel speeltoestellen met oppervlaktewater. Hierbij wordt niet gekozen voor continu toezicht, maar dat de begeleiders aanwezig zijn bij de kinderen.

De Smidt geeft aan dat er ook gekeken wordt naar attractieijkende speeltoestellen. De vraag hierbij is wat een periodieke keuring toevoegt aan de veiligheid. Verbaarschot antwoordt dat bij een keuring wordt gekeken hoe het onderhoud en toezicht geregeld is. Volgens Rjinders zou het goed zijn om hier een periodieke keuring aan te koppelen om zo de aannames die gedaan zijn tijdens de eerste keuring, te controleren.

De Smidt geeft aan dat het lastig is om criteria op te stellen voor attractieijkende toestellen. Verewij vraagt of het gaat om mechanische attracties of ook grote speeltoestellen die zijn aangedreven voor zwaartekracht. De Smidt geeft aan dat dit bepaald gaat worden met het vaststellen van de criteria. Daar is nu nog geen definitief antwoord op te geven. Verbaarschot geeft als suggestie aansluiting te

zoeken bij de Europese normen voor speeltoestellen (NEN-EN 1176) en attracties (NEN-EN 13814).

De Smidt concludeert dat de enige wijzigingen ten opzichte het keuringsregime betrekking hebben op de attractietoestellen. De beslisboom voor speeltoestellen komt te vervallen. Voor de criteria voor attractielijkende speeltoestellen, wordt naar een oplossing gezocht.

Vanuit het ROW wordt verrast en voornamelijk positief gereageerd op dit nieuwe voorstel.

Lobst vraagt of het logboek nu definitief komt te vervallen. De Smidt antwoordt dat het logboek wordt vervangen door een vormvrij dossier. Om invulling te geven aan het vormvrije dossier mag er wel gebruik gemaakt worden van het 'oude' logboek, maar dit kan ook op een andere manier gebeuren. De keuze ligt bij de ondernemer/beheerder. Als maar aangetoond kan worden dat aan artikel 15 van het WAS is voldaan.

Van den Einden is benieuwd of er een compleet nieuwe beslisboom gaat komen. De Smidt geeft aan dat de beslisboom vervalt, maar de informatie die erachter zit wordt meegenomen in het vervolgtraject.

De voorzitter concludeert dat je kunt doorbouwen met de opgedane kennis van achterliggende zaken.

Van den Einden is benieuwd hoe het nu verder gaat. De Smidt antwoordt dat er intern wordt overlegd over het vervolg. Zodra er zaken gaan spelen die interessant zijn voor het ROW, dan worden die gedeeld.

Lobst vraagt of er een visie is over hoe veilig spelen moet zijn. Het is onmogelijk om alle risico's weg te halen, maar wat is een aanvaardbaar risico? Bepaalde risico's zijn nodig om het kind zich te laten ontwikkelen en de motorische vaardigheden te verbeteren. De Smidt antwoordt dat met de invoering van het WAS er veel verbeterd is in de veiligheid van de speeltoestellen. Deze verbetering willen we behouden. Het kind moet kunnen spelen en daar zitten altijd risico's aan, maar de excessen willen we zo veel mogelijk voorkomen.

Volgens De Vries is het ook belangrijk is om de omgeving mee te nemen. Van Nimwegen geeft aan dat een aantal zaken niet onder het WAS vallen, bijvoorbeeld hekken en een sloot. Als beheerder ben je wel verantwoordelijk voor de veiligheid en het beheer. Van de Wiel geeft aan dat keuringsinstanties een keuring horen te beperken tot het speeltoestel en de daarbij behorende valruimte om het toestel. De terreinbeheerder is deskundig voor het speelterrein en de speelaanleidingen. Van den Einden antwoordt dat de AKI van tevoren met de klant afspreekt wat er gekeurd wordt. Omgeving is een belangrijk onderdeel voor de veiligheid, maar je kunt ook alleen het speeltoestel laten keuren. Verbaarschot vult aan dat wanneer er bijvoorbeeld een toestel ter keuring wordt aangeboden met water als ondergrond, dit dan mee gaat in de keuring. Het hoort dan bij het toestel, een valgrond van anderhalve meter. Het is mogelijk om optioneel een extra keuring te laten doen voor de omgeving. *(naar aanleiding van de discussie in het ROW over keuring en inspectie is in bijlage I een overzicht opgenomen)*

De voorzitter vat het probleem samen als de vraag; hoe krijg je deze discussie op een goede manier in een wettelijk kader?

Kloosterman concludeert dat het huidige WAS nog zo gek niet is. Hij pleit ervoor om aan te sluiten bij Europese normen en wetgeving in andere lidstaten. Het zou nog beter zijn als er een Europese WAS zou komen. Van Nimwegen antwoordt dat dit al eerder geprobeerd is in Brussel, maar dat daar weinig belangstelling voor was.

De voorzitter ziet het als een goede aanvulling om te kijken hoe andere landen het aanpakken. We kunnen van elkaar leren.

De Smidt vat samen wat er nu gaat veranderen. Het logboek wordt vervangen door een vormvrij dossier en de keuringsperiodiciteit voor attractietoestellen wordt aangepast. Voor speeltoestellen wordt nog naar een goede oplossing gezocht. Voor nu verandert daar niets. In het vervolgtraject worden de opmerkingen die schriftelijk zijn aangeleverd en hier naar voren zijn gebracht in het ROW meegenomen.

Van Hirtum benadrukt dat het voor de AKI belangrijk is om duidelijkheid te krijgen over toekomstige wijzigingen. Mogelijk kan er in de notulen worden opgenomen dat dit in een vroeg stadium wordt gedeeld.

De voorzitter vraagt aan de ROW-deelnemers of er nog punten zijn die niet ter sprake zijn gekomen.

Rijnders zou graag zien dat er statistieken worden verzameld op toestelniveau. Centrale ongevalcijfers kunnen duidelijk maken wat veilig is en wat niet. Van Nimwegen antwoordt dat veiligheid.nl een registratie heeft waar veel uit te halen valt. Het is alleen niet te zien of een ongeval aan het toestel ligt of aan het kind. Verbaarschot geeft aan dat er veel informatie zit in alle logboeken. Het zou veel informatie opleveren als deze gebundeld worden. Leeflang antwoordt dat de veiligheid van toestellen in eerste instantie in het veld ligt. Het opzetten van een databank zal dan ook daar moeten gebeuren.

Kersten zou graag in beeld krijgen wat kinderen missen door te weinig buiten spelen. Lobst is het hier mee eens en vult aan dat er ook risico's zijn als een kind geen vaardigheden op kan doen in spelen. Dit kan leiden tot meer ongevallen. Leeflang antwoordt dat dit betrekking heeft op een risicobeoordeling. In de Warenwet gaat het echter alleen over onveilige toestellen. Het is een nuttige afweging om te maken, maar hoort niet thuis in dit overleg.

5. Rondvraag

Koning is blij dat deze vergadering is georganiseerd en dat er alleen over de speeltoestellen is gesproken. Dit zou bij een volgend overleg graag weer zo zien.

Van Hirtum vraagt wanneer het volgende overleg gaat plaatsvinden. De voorzitter antwoordt dat dit zal gebeuren indien er nieuwe zaken zijn om te bespreken.

De secretaris,

M. Kunst

Bijlage I

(Bron: Website Alles over Spelen

<http://www.allesoverspelen.nl/csi/spelen.nsf/wwwVwContent/l3keuring.htm>)

Keuring

Elk nieuw speeltoestel moet worden gekeurd, dit geldt voor elk speeltoestel ongeacht door wie het wordt gemaakt. Deze keuring geldt voor nieuwe toestellen die in gebruik zijn genomen na 26 maart 1997. Bij deze keuring wordt nagegaan of het toestel voldoet aan de algemene veiligheidseis die als volgt in het Attractiebesluit is geformuleerd:

Attractie- en speeltoestellen zijn zodanig ontworpen en vervaardigd, hebben zodanige eigenschappen en zijn van zodanige opschriften voorzien, dat zij bij redelijkerwijs te verwachten gebruik geen gevaar opleveren voor de veiligheid of de gezondheid van personen.

Alleen een daartoe, door het Ministerie van VWS, aangewezen keuringsinstelling mag een keuring uitvoeren. Via de NVWA is een lijst te vinden van keuringsinstellingen die aangewezen zijn voor speeltoestellen: www.NVWA.nl. zoek op "keuringsinstellingen non food". Na goedkeuring krijgt het toestel een keuringscertificaat. Elk toestel dat u aanschafft, moet een keuringscertificaat hebben.

Vaak worden de begrippen keuring, inspectie en controle door elkaar gehaald en/of verkeerd geïnterpreteerd, daarom worden ze hieronder toegelicht:

- *Keuring*: een formele handeling die alleen door bedrijven mag worden gedaan die hiervoor zijn aangewezen door het Ministerie van VWS.
- *Inspectie*: een momentopname of een speelplek voldoet aan de veiligheidsnormen. Een inspectiebureau kan nooit iets officieel goed- of afkeuren. Een inspectieverslag geeft u alleen informatie of de speelplek voldoet aan de normen en eventuele adviezen bij geconstateerde gebreken. Iedereen mag in principe een inspectie uitvoeren.
- *Controle*: De NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit, voorheen de Keuringsdienst van Waren) controleert, gevraagd en ongevraagd de wet. De NVWA is de enige instantie die een speeltoestel kan afkeuren en u verplichten binnen een gestelde periode aan te passen of zelfs te verwijderen. De NVWA controleert vaak op specifieke zaken zoals alleen de schommels of alleen de ondergronden, Dit betekent dus niet dat na een positief verlopen controle van de schommels de gehele speelplek geen onveilige situaties kan hebben.